

ZOP – Zkouška ovladatelnosti psa

Kritéria pro zkoušku ZOP

1. Stáří psa nejméně 10 měsíců.
2. Účast na zkoušce není podmíněna splněním jiného stupně zkoušky.
3. Povelová technika je pro všechny cviky uvedena v části Připomínky k provádění a popis cviků . Obecně platí, že u cviků zk. ZOP může psovod používat zvukové i posunkové povely a to současně.

Obsah zkoušky ZOP

1. Z á k l a d n í č á s t
  - a) Přivolání – volba ze dvou variant
    - v klidu s přisednutím před psovoda (10 bodů)
    - za pohybu k noze psovoda
  - b) Ovladatelnost na vodítku (10 bodů)
  - c) Ovladatelnost bez vodítka (10 bodů)
  - d) Sedni – lehni – vstaň (na vodítku (10 bodů)
  - e) Odložení (vzdálenost 30 kroků) (10 bodů)
2. C v i k y s k u p i n o v é a s p e c i á l n í
  - a) Ovladatelnost na vodítku ve skupině (10 bodů)
  - b) Sedni – lehni – vstaň ve skupině (na vodítku) (10 bodů)
  - c) Odložení vleže ve skupině (vzdálenost 30 kroků, 2 min.) (10 bodů)
  - d) Přenesení psa psovodem a cizí osobou (5 m + 5 m, pes má náhubek) (10 bodů)
  - e) Chůze po nepříjemném materiálu s jedním zastavením (10 bodů)

CELKEM 100 bodů / Minimální počet bodů pro získání zkoušky (70 bodů)

Komentář k provádění cviků zkoušky ZOP pro základní část

PŘIVOLÁNÍ (10)

Varianta A – Povely : .. Ke mně " a upažení levé ruku s následným připažením " K noze " a tlesknutí dlaní levé ruky na levé stehno.

Psovod vyjde s neupoutaným psem. Na pokyn rozhodčího se pes na povel " Volno " musí vzdálit od psovoda nejméně 10 kroků, Psovod se na pokyn rozhodčího zastaví a otočí se čelem ke psu, na další pokyn rozhodčího přivolá psa povel " Ke mně ". Pes má radostně a přímou cestou přiběhnout k psovodovi a usednout před něj. Na další povel " K noze " má pes usednout k noze psovoda.

Varianta B – Povely : "K noze" a tlesknutí dlaní levé ruce na levé stehno, příp. "Sedni " a tlesknutí dlaní levé ruky na levé stehno (možno použít u zastavení) Psovod vyjde s neupoutaným psem. Na pokyn rozhodčího se pes na povel " Volno " musí vzdálit od psovoda nejméně 10 kroků.. Psovod na pokyn rozhodčího zavelí " K noze ". Pes se má radostně a přímou cestou zařadit k levé noze psovoda a pokračovat s ním v chůzi. Na pokyn rozhodčího se psovod zastaví a pes na povel " K noze " nebo " Sedni " usedá k jeho levé noze.

Pozn. Součástí obou variant je i cvik VOLNO – povel "Volno " a ukázání pravou rukou do žádaného směru. Na tento povel se pes musí vzdálit minimálně 10 kroků od psovoda. Pokud se pes nevzdaluje ani po 3. povelu, může být cvik PŘIVOLÁNÍ anulován.

OVLADATELNOST NA VODÍTKU (10)

Povely : "K noze " a tlesknout (dlaní levé ruku na levé stehno "Sedni ") Pes na vodítku ochotně a ukázněně následuje psovoda vedle jeho levé nohy tak, aby svým kohoutkem byl na její úrovni. Pes nesmí psovoda předbíhat ani se opožďovat, nesmí bránit psovodovi v pohybu.

Vodítko je stále v pravé ruce a má být prověšené. Podle pokynů rozhodčího se provádějí obraty vpravo, vlevo a čelem vzad a to za pohybu i v klidu. Výkon se provádí v normální chůzi, v pomalé chůzi, či poklusem.

Povel " K noze " je povolen při každém vykročení ze základní polohy, při změně směru či způsobu chůze (klus, pomalá chůze) a při zastavení (zde možno i povel "Sedni "). Další ovlivňování - pohyby rukou, tělem či zvuky - není povoleno.

OVLADATELNOST BEZ VODÍTKA (10)

Obdoba cviku č. 2 ovšem s neupoutaným psem. Pes by se v žádném směru neměl vzdálit od nohy psovoda více než 20 cm.

1. SEDNI - LEHNI - VSTAŇ (10)

Povely "Sedni" - lehký úder levou rukou na levé stehno " Lehni" - mávnutí levou rukou nad hlavou a trupem psa zepředu dozadu "Vstaň" - mírné pokrčení v kolenou Pes je na vodítku. Pokyny k vydání povelu dává rozhodčí. Pes po provedení každé polohy v ní setrvává tak dlouho, dokud mu psovod nedá jiný povel. Pozn. U zkoušky ZOP je možno tolerovat mírně upravené posunkové povely.

2. ODLOŽENÍ (10)

Povely lehni - mávnutí levou rukou nad hlavou a trupem psa zepředu dozadu " Zůstaň" - mírné přiložení dlaně levé ruky před čenich psa.

Psovod položí na určeném místě psa a dá mu povel "Zůstaň". Na pokyn rozhodčího se psovod vzdálí od psa 30 kroků, otočí se směrem ke psu a zůstane klidně stát. U psa nesmí zůstat vodítko ani jiný předmět. Během tohoto cviku probíhá přezkoušení dalšího psa v poslušnosti.

Opakování povelu znamená anulaci cviku. Pokud se pes vzdálí z místa o více než 3 metry je cvik také anulován. Při nepříznivém počasí (silná rosa, silný déšť, mráz apod.) může psovod po předchozí dohodě s rozhodčím odložit psa na vlastní textilní podložku velikostí svého psa. Rozhodčí však zkontroluje nezávadnost podložky (čistota, zápach apod.).

Komentář k provádění cviků zkoušky ZOP pro cviky skupinové a speciální - všeobecná ustanovení

Počet psů ve skupině je 3-5, velikost i složení skupiny určuje vedoucí zkoušek po dohodě s rozhodčím.

Je žádoucí, aby ve skupině byli psi přátelští, kteří k sobě necítí žádnou antipatii, nebo i jakýkoliv projev agresivity vůči ostatním psům či psovodům ve skupině může znamenat vyloučení psa ze zkoušky.

Pokud zde není uvedeno jinak, platí pro cviky v této části stejné povely i podmínky provádění jako v části základní, Cviky však na pokyny rozhodčího provádějí všichni psovodi i psi ve skupině současně.

Pro pohyb celé skupiny může rozhodčí použít další povely:

- Vlevo (vpravo l protichodem - Povel se vydává, když jde skupina v zástupu za sebou. Po povelu se psovod na prvním místě otočí ve smyslu povelu daného směru (v poloměru cca 1 m) do protisměru (o 180°), Ostatní pokračují každý až do místa, kde se 1 otáčel a provedou totéž. Skupina jde nakonec protisměrně.
- Vlevo (vpravo l utočit - Obdoba předchozího povelu s tím rozdílem, že se 1. psovod na povel otáčí v daném směru v poloměru asi 1 m tak dlouho, dokud neuslyší povel: "Směr přímý". Takto lze skupinu navést např., do kolmého směru apod.
- Bude-li ve skupině některý pes neukázněný tak, že svým chováním naruší opakovaně cvičení ostatních psů, může být jeho posuzování rozhodčím ukončeno.
- Pokud na zkouškách nebude potřebný počet psů plnicích stejného stupeň zkoušky (alespoň 3), musí se skupina doplnit na potřebný počet pomocnými psy. Tyto psy je povinen připravit pořadatel zkoušek.

- Vzdálenost psodů ve skupině upraví před začátkem posuzování rozhodčí, Mezery by však po celou dobu posuzování neměly být menší než 2 metry a větší než 4 metry. Psodů ve skupině jsou povinni upravit své tempo chůze tak, aby řadu nepředbíhali, ani se příliš neopožďovali.

1. OVLADATELNOST NA VODÍTKA ve skupině (10 bodů) viz cvik č. 2 pro Zákl. část.
2. SEDNI – LEHNI – VSTAŇ NA VODÍTKU ve skupině (10 bodů). Provádí se pouze na vodítku, jinak platí popis cviku č.4 pro Zákl. část.
3. ODLOŽENÍ V LEŽE ve skupině (10 bodů). Psi jsou odloženi ve vzdálenosti 30 kroků po dobu 2 minut. Jinak platí popis cviku č.5 pro Zákl. část.
4. PŘENESENÍ PSA PSOVODEM A CIZÍ OSOBOU (10 bodů). Součástí tohoto cviku je přezkoušení návyku psa na náhubek. pes má náhubek nasazen po celou dobu trvání cviku. Pokud pes projeví v průběhu cviku agresivitu k psodovi či k cizí osobě (pomocníkovi), je cvik ukončen a anulován. Ze zkoušky však pes vyloučen není. Pes sebou má nechat manipulovat bez náznaku strachu a s dostatečným sebevědomím. Nemá z náruče skákat ani se vzpírat. Psod ho může v průběhu cviku chválit a povzbuzovat.

Průběh cviku

- a) pro psy, které unese ledna osoba (závisí na fyzické zdatnosti psodova a pomocníka) Psod zvedne svého psa opatřeného náhubkem ze země či z vyvýšené podložky (lavice, stůl a pod,) a v náručí ho nese 5 metrů k cizí osobě (pomocníkovi). Zde psa cizí osobě předá a ta jej v náručí přenesení zpět do výchozího místa. Tam psa opatrně položí na zem nebo na podložku. Psod jde zároveň s pomocníkem a psa si na výchozím místě převezme.
  - b) pro psy, kteří musí být (pro svoji váhu) nesení více osobami Psod a cizí osoba (jeden případně více pomocníků), zvednou psa opatřeného náhubkem ze země či vyvýšené podložky (lavice, stůl a pod.) tak, aby cizí osoba nesla psa u hlavy. Pak v náručí nesou psa 10 metrů. Mohou jít rovně a po 10 metrech psa položit na zem, nebo jdou 5 metrů a vrátí se zpět do výchozího místa, tam položí psa na podložku.
  - c) Pokud psod ze zdravotních důvodů nemůže svého psa přenášet, může ho (po dohodě s rozhodčím) nahradit jiný pomocník určený pořadatelem.
5. CHŮZE PO NEPŘÍJEMNÉM MATERIÁLU (10 bodů). Nepříjemným materiálem se zde rozumí takový povrch, který není pro pohyb psa zcela běžný a vyžaduje od psa, aby svůj pohyb tomuto materiálu přizpůsobil. Pro přípravu cviku se doporučují tyto druhy materiálu ; igelit, hrubší štěrky, sutiny, vlnitý plech nebo laminát, pás linolea příp. led. Pro splnění cviku je nutné, aby se pes pohyboval alespoň po třech druzích materiálu. Každý druh má mít délku nejméně 3 metry a jednotlivé druhy mají na sebe navazovat. Pořadatel ručí za to, že pohyb psů bude bezpečný, ručí také za přípravu cviku. Po dohodě s rozhodčím je možné užít i jiné než navrhované druhy materiálu, musí však splňovat daná kritéria. Povel : K noze . - tlesknutí dlaní levé ruku na levé stehno " Sedni " (při zastavení)
Psod se psem na vodítku u nohy přechází určený prostor, na pokyn rozhodčího se zastaví a psa u nohy posadí. Na další pokyn rozhodčího pokračuje v chůzi. Pes by se měl chovat přirozeně, měl by jít sebevědomě u nohy a po zastavení ihned usednout. Neměl by projevovat nechuť k provedení cviku ani bázlivost.